

Sygn. akt II Ka 621/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Półtorak (spr.)
Sędziowie:	SSO Bogdan Górski SSO Mariola Krajewska - Sińczuk
Protokolant:	st.sekr.sądowy Ewa Olewińska

przy udziale Prokuratora Luby Filoc

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2015 r.

sprawy **B. K.**

oskarżonego z art. 209 §1 kk w zw. z art. 64 §1 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 25 września 2014 r. sygn. akt II K 515/14

I. w zaskarżonej części wyrok zmienia w ten sposób, że:

- uchyla orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pobawienia wolności oraz o zobowiązaniu oskarżonego w okresie próby do bieżącego lożenia na utrzymanie pokrzywdzonych P. K. i Z. K.,
- orzeczoną wobec oskarżonego karę pozbawienia wolności obniża do 6 (sześć) miesięcy;

II. zwalnia oskarżonego od opłaty za obie instancje oraz wydatków za postępowanie odwoławcze, które przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt II Ka 621/14

UZASADNIENIE

B. K. został oskarżony o to, że:

w okresie od maja 2013 roku do 30 kwietnia 2014 roku w M., woj. (...), uporczywie uchylał się od wykonywania ciążącego na nim z mocy ustawy obowiązku lożenia na utrzymanie swoich małoletnich dzieci P. i Z. K., w ten sposób, że nie płacił zasądzonych na ich rzecz alimentów w łącznej kwocie 1000 zł miesięcznie, czym naraził ich na niemożność

zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu pięciu lat od odbycia kary co najmniej sześciu miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o czyn z art. 209 § 1 kk w z. z art. 64 § 1 kk.

Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim wyrokiem z dnia 25 września 2014r.:

I. oskarżonego B. K. uznał za winnego zarzucanego mu czynu stanowiącego występki z art. 209 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i za to na podstawie art. 209 § 1 kk skazał go na karę roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie, na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk, warunkowo zawiesił na okres 5 lat;

II. na podstawie art. 72 § 1 pkt 3 kk zobowiązał oskarżonego w okresie próby do bieżącego łożenia na utrzymanie pokrzywdzonych P. K. i Z. K.;

III. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 300 złotych tytułem opłaty oraz 90 złotych tytułem zwrotu wydatków postępowania wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł prokurator.

Oskarżyciel publiczny orzeczeniu temu zarzucił na podstawie art. 427 § 1 i 2 kpk oraz art. 438 pkt 4 kpk rażącą niewspółmierność kary orzeczonej wobec B. K. polegającą na wymierzeniu mu kary roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat, podczas gdy okoliczności sprawy świadczące o wysokim stopniu winy oskarżonego, społecznej szkodliwości jego czynu, właściwości i warunki osobiste oskarżonego, jego uprzednia dwukrotna karalność za czyny z art. 209 § 1 kk oraz popełnienie kolejnego przestępstwa w warunkach recydywy, jak też cele zapobiegawcze i wychowawcze jakie kara ma spełnić wobec oskarżonego oraz potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, przemawiają za wymierzeniem oskarżonemu kary bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonego kary roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora jest w przeważającej części zasadna i jako taka zasługuje na uwzględnienie.

Tytułem wstępu podnieść należy, iż Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim prawidłowo zgromadził i ocenił poszczególne dowody oraz okoliczności ujawnione w toku postępowania i na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne. O ile wina oskarżonego nie budzi żadnych wątpliwości, o tyle rozstrzygnięcie Sądu I instancji w zakresie kary nie spotkało się z pełną aprobatą Sądu Odwoławczego. Orzeczona względem oskarżonego kara pozbawienia wolności w wymiarze roku i 8 miesięcy z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby, nosi cechy rażącej łagodności. Sąd stwierdził, iż orzeczona wobec oskarżonego kara pozbawienia wolności poprzez warunkowe zawieszenie jej wykonania, nie mogła zostać zaakceptowana, albowiem takie rozstrzygnięcie pozbawia ją zarówno zdolności skutecznego wychowawczego oddziaływania na oskarżonego, jak i waloru kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa oraz nie czyni zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości.

Mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy Sąd Odwoławczy podzielił stanowisko judykatury, iż wymierzając karę, sąd kieruje się dyrektywami określonymi w art. 53 kk. Jednakże w wypadku uznania, na skutek prawidłowego ustalenia i oceny tych wszystkich dyrektyw, że wymierzona kara pozbawienia wolności nie powinna przekraczać 2 lat, to przeszkodą do warunkowego zawieszenia jej wykonania nie może być wzgląd na społeczne oddziaływanie kary. Jedyną przesłanką decydującą o tym czy kara w takiej wysokości ma być orzeczona w postaci bezwzględnej, czy też z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, jest ocena, w jakiej postaci kara ta osiągnie cele wobec sprawcy przestępstwa, a więc rozstrzygnięcie to musi znajdować uzasadnienie jedynie w pozytywnej lub negatywnej prognozie kryminologicznej (wyrok SA we Wrocławiu z 12.06.2002r., II Aka 182/02, OSA 2002/11/77). Analizując dyrektywy

zawarte w treści przepisu art. 69 kk Sąd Odwoławczy uznał, iż Sąd I instancji w uzasadnieniu przedmiotowego wyroku w sposób nieprawidłowy ocenił postawę sprawcy, w tym jego dotychczasowy sposób życia, a pośrednio także stopień jego zawinienia i stopień społecznej szkodliwości czynu którego się dopuścił, skupiając się jedynie na fakcie, iż okres zarzutu niealimentacji w tym wypadku nie był zbyt długi, a oskarżony złożył w zakresie zarzucanego mu czynu szczere wyjaśnienia.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, iż przepis art. 69 § 1 i 2 kk jest tak skonstruowany, że przy stosowaniu tej instytucji nakazuje kierować się jedynie względami szczególnie-prewencyjnymi, zaś społeczne oddziaływanie kary, jej współmierność do szkodliwości społecznej czynu i winy sprawcy należy uwzględniać przy wymierzaniu kary (art. 53 § 1-3 kk). By zatem możliwe było warunkowe zawieszenie wykonania kary sąd musi nabrać jedynie przekonania, że sprawca nie powróci do przestępstwa i wykonanie wymierzonej kary nie będzie konieczne dla wdrożenia go do przestrzeganego porządku prawnego. Tego rodzaju przekonanie bazować zaś musi na ocenie postawy sprawcy, jego właściwości i warunków osobistych, dotychczasowego sposobu życia oraz zachowania się po popełnieniu przestępstwa (wyrok SA w Katowicach z 20.11.2003r., II AKa 391/03, LEX nr 120306). Analiza wskazanych elementów poczyniona przez przyzmat niniejszej sprawy prowadzi do wyniku negatywnego dla oskarżonego. Oskarżony po raz kolejny dopuścił się tożsamego czynu zabronionego za który był już uprzednio dwukrotnie karany na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, którą to karę w przypadku skazania w sprawie II K 783/11 Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim zarządzone do wykonania. Na szczególne uwzględnienie zasługuje fakt, iż oskarżony odbywał tę karę pozbawienia wolności w warunkach dozoru elektronicznego, co umożliwiała mu wykonywanie zajęcia zarobkowego. Oskarżony wskazywał, iż w okresie zarzutu utrzymywał się z prac dorywczych, pomimo to nie poczuwał się do obowiązkułożenia na utrzymanie swoich dzieci, tym bardziej, że znał już możliwe konsekwencje swojego niewywiązywania się z obowiązku alimentacji. Zamieszkując u rodziców oskarżony nie ponosił kosztów utrzymania, co tym bardziej przemawia za tym, iż posiadał środki finansowe na alimenty dla córki i syna. Oskarżony nie podejmował też ze swojej strony prób znalezienia legalnej stałej pracy wszystkimi możliwymi dla niego sposobami, w tym nie zarejestrował się w Urzędzie Pracy jako bezrobotny i nie korzystał z pomocy innych instytucji w tym zakresie. Taka bierność postawy oskarżonego jeszcze mocniej przemawia za tym, iż stopień jego zawinienia jest wysoki, a tego typu postawa powinna być szczególnie negowana. Oskarżony nie był bezpośrednio obarczony odpowiedzialnością za wychowanie swoich dzieci, co do których zobowiązany był jedynie do dostarczania im środków utrzymania, co zlekceważył i tym samym po raz kolejny swoim zachowaniem wyczerpał znamiona czynu z art. 209 § 1 kk.

Nadto okolicznością dodatkowo obciążającą oskarżonego jest fakt, iż czynu tego dopuścił się w warunkach powrotu do przestępstwa. Takie zachowanie oskarżonego zasługuje na szczególne potępienie i powinno znaleźć wyraz w odpowiednio dotkliwej dla niego sankcji karnej. Wskazać w tym miejscu należy, iż wiodące znaczenie przy rozstrzygnięciu o możliwości warunkowego zawieszenia wykonania kary ma przede wszystkim ocena psychicznego stosunku sprawcy do inkryminowanego mu czynu - w myśl reguły, że im działanie bardziej premedytowane, tym potrzeba orzeczenia kary w bezwzględnej postaci jest bardziej oczywista (wyrok SA w Łodzi z 19.06.2001r., II AKa 90/01, Prok.i Pr. 2002/4/23). Ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego wynika, iż zachowanie oskarżonego w trakcie całego zdarzenia wykazywało wysoki stopień premedytacji. Oskarżony będąc świadomym ciężącego na nim obowiązkułożenia na utrzymanie swoich dzieci, po odbyciu kary pozbawienia wolności za przestępstwo niealimentacji w warunkach dozoru elektronicznego, przy pełnej zdolności do zarobkowania, po raz wtóry zlekceważył ten obowiązek i w okresie zarzutu nie przekazywał na utrzymanie córki i syna żadnych kwot, co zasługuje na szczególne potępienie. W szczególności czyn przypisany oskarżonemu bezsprzecznie cechuje znaczny stopień społecznej szkodliwości. Równie wysoko ocenić trzeba stopień zawinienia.

W niniejszym przypadku zdaniem Sądu wobec oskarżonego konieczne jest wychowawcze oddziaływanie w warunkach izolacji więziennej, celem uświadomienia B. K. naganności jego postępowania, którego nie był w stanie do tej pory zrozumieć, pomimo swojej uprzedniej karalności. Oskarżony dowiódł swym postępowaniem, iż zarówno orzeczone wobec niego dotychczas kary okazały się wysoce nieskuteczne i nie spełniły swych ustawowych celów. Zdumiewający jest w postępowaniu oskarżonego brak poszanowania prawa i orzeczeń sądowych zwłaszcza, że był w niedalekiej

przeszłości prawomocnie skazany za taki sam czyn, wobec czego powinien w sposób szczególny przestrzegać porządku prawnego. Fakt, iż oskarżony nie przestrzegał porządku prawnego świadczy o wysokim stopniu demoralizacji i daleko posuniętym poczuciu jego bezkarności.

Sąd Odwoławczy po dogłębnej analizie niniejszej sprawy, kierując się dyrektywami zawartymi w przepisie art. 69 kk i wyżej przytoczonym orzecznictwem, doszedł do przekonania, iż zastosowanie wobec B. K. dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia kary było nietrafne, dlatego też Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności oraz o zobowiązaniu oskarżonego w okresie próby do bieżącego łóżenia na utrzymanie pokrzywdzonych P. K. i Z. K.. Nadto biorąc pod uwagę, iż wobec oskarżonego orzeczono bezwzględną karę pozbawienia wolności Sąd Odwoławczy uznał, przy uwzględnieniu okoliczności łagodzących w postaci niezbyt długiego, bo rocznego okresu nie alimentacji, przyznania się do winy i złożenia szczerych wyjaśnień w toku postępowania dowodowego, iż kara pozbawienia wolności w wymiarze orzeczonym przez Sąd Rejonowy jest zbyt surowa i dlatego obniżył ją do 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Tak orzeczona kara, zdaniem Sądu Okręgowego, uwzględnia cele, jakie powinna spełniać oraz uczyni zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości, dowodząc braku bezkarności dla tego typu zachowań. Wymierzona w ten sposób kara jest współmierna do stopnia jego zawinienia, wystarczająca do tego, by podziałała na oskarżonego powstrzymująco i uświadomiła mu nieuchronność poniesienia odpowiedzialności za naruszenie porządku prawnego. Spełni również swoje zadania w zakresie prewencji ogólnej, co do poszanowania prawa i kształtowania pozytywnych postaw.

Biorąc pod uwagę sytuację materialną oskarżonego, który nie posiada stałych źródeł dochodu i obciążony jest obowiązkiem alimentacyjnym, Sąd Okręgowy zwolnił oskarżonego na podstawie art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 i 2 Ustawy z 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych od opłat za obie instancje i wydatków za postępowanie odwoławcze, stwierdzając, że ponosi je Skarb Państwa.

Z tych względów Sąd Okręgowy w Siedlcach orzekł, jak w wyroku.